

KUHMON KAUPUNGIN HANKINTAOHJE

Pienhankinnat ja kansalliset hankinnat

Kaupunginhallitus, 09.04.2024 (80 §)

Sisällysluettelo

I	Hankintaohjeiden soveltaminen.....	3
2	Hankintojen suunnittelu	5
2.1	Hankintaperiaatteet	5
2.2	Hankinnan valmistelu	6
2.3	Yhteishankinta ja kuntien välinen hankintayhteistyö	7
2.4	Hankinta leasingrahoituksella	7
2.5	Hankinnan jakaminen osiin	8
2.6	Saatavuus ja varastointi.....	8
2.7	Hankinnan arvon laskeminen	8
2.8	Paikallisuuden huomioiminen	9
2.9	Tietosuoja-asetuksen huomioiminen hankinnoissa	9
3	KANSALLISTEN HANKINTOJEN TARJOUSKILPAILU	11
3.1	hankintamenettelyn valinta ja määrittely	11
3.2	Kansallisen hankinnan tarjouspyyntö.....	13
3.3	Hankintailmoitus	16
4	KANSALLINEN SUORAHANKINTA JA SEN PERUSTEET	17
5	PIENHANKINNAN SUORITTAMINEN	19
5.1	Suorahankinta ilman kilpailuttamista.....	19
5.2	Pienhankinnan tarjouskilpailu	19
6	TILAAJAVASTUULAIN HUOMIOIMINEN TARJOUSKILPAILUSSA	21
7	TARJOUSTEN KÄSITTELY	22
8	HANKINTAPÄÄTÖS JA MUUTOKSENHAKU.....	24
8.1	Hankintavaltuudet.....	24
8.2	Pienhankintojen hankintapäätös ja muutoksenhaku.....	25
8.3	Kansallisten hankintojen hankintapäätös ja muutoksenhaku.....	27
9	HANKINNAN TILAUS JA SOPIMUS	30
9.1	Pienhankinnan tilaus ja sopimus	30
9.2	Kansallisen hankinnan sopimus.....	30
10	HANKINTA-ASIAKIRJAN JULKISUUS.....	32
11	HANKINTOJEN VALVONTA.....	33

Liite I	34
Liite II Hankintaprosessin kuvaus.....	39

JOHDANTO

Kuhmon kaupungin hankintaohje on ohjeistus kaupungissa tehtäville julkisille hankinnoille. Kuhmon hankintatoimea ohjaa kuntastrategia, jossa kunnan tulee ottaa huomioon muun muassa palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, omistajapolitiikka sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Hankintaohje keskittyy erityisesti pienhankintoihin ja niiden hankintaprosessiin, sillä kansalliset kynnysarvot ja EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa sovelletaan hankintalakia.

Julkisella hankinnalla tarkoitetaan tavara-, palvelu- ja rakennusurakkahankkeita, joita julkiset tahot (valtio, kunnat ja kuntayhtymät ja muut hankintalainsäädännössä määritellyt hankintayksiköt) hankkivat oman organisaationsa ulkopuolelta. Julkiset hankinnat tulee tehdä hankintalainsäädännön määrittämien menettelytapojen mukaisesti.

Hankinnat tulee pääsääntöisesti kilpailuttaa. Kilpailuttaminen tulee tehdä avoimesti ja tarjoajia on kohdeltava syrjimättömästi ja tasapuolisesti. Kilpailuttamismenetelmäksi tulee valita hankinnan luonteeseen soveltuva ja hankintalainsäädäntöä noudattava menettelytapa. Hankintalainsäädännön merkitys korostuu kansalliset kynnysarvot ylittävissä ja EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa. Pienhankinnoissa eli kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa tulee soveltaa hankintayksiköiden omaa ohjeistusta.

Uusi hankintalaki astui voimaan 1.1.2017. Uuden hankintalain tavoitteena (HL 2§) on tehostaa entisestään julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä, turvata yritysten ja yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet osallistua kilpailuun ja edistää toiminnan avoimuutta. Uusi hankintalaki tuo myös uudet mahdollisuudet painottaa kestäväää kehitystä ja vastuullisuutta julkisissa hankinnoissa, mikä tarkoittaa sitä, että hankintojen toteutuksessa on mahdollista saavuttaa yhteiskunnallista hyvää välttämättömien tarpeiden kattamisen lisäksi. Vastuullisuus hankinnoissa ei kuitenkaan ole aivan uusi asia, sillä vuonna 2012 valtioneuvosto teki periaatepäätöksen yhteiskuntavastuusta, mikä tarkoittaa sosiaalista vastuuta myös julkisia hankintoja tehdessä.

Kuhmon kaupungilla on kilpailutuksissa käytössä sähköinen hankintajärjestelmä Cludia Kilpailutus. Cludia soveltuu kaikkiin hankintamenettelyihin ja hankinnan tyyppeihin hankinnan arvosta riippumatta. Sähköisen hankintajärjestelmän tarkoituksena on selkeyttää toimintoja, tasapuolistaa kilpailua, säästää työajassa ja vähentää virheitä.

Kaupungin tavoitteena on olla vastuullinen, tehokas ja tasapuolisesti kaikkia kohteleva hankintayksikkö. Lisäksi tavoitteena on, että myös paikalliset yritykset pystyvät jättämään tarjouksia kunnan hankintoihin.

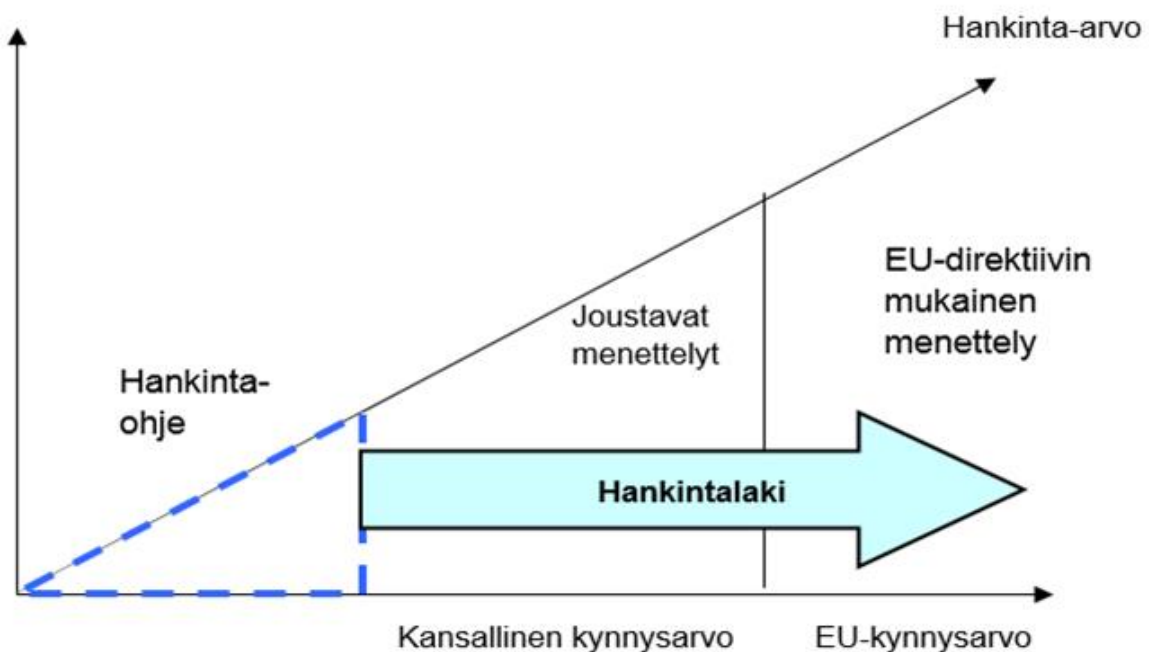
I HANKINTAOHJEIDEN SOVELTAMINEN

Kaupungin hankintaohjeita sovelletaan kaikkiin työyksiköihin ja konserniyhtiöihin. Käytännössä ohjeiden merkitys korostuu kansalliset kynnyksarvot alittavien hankintojen kohdalla (pienhankinnat). Hankintaohjeessa annetaan toimintaohjeita myös kansalliset kynnyksarvot ylittäviin hankintoihin, joiden kohdalla on lisäksi otettava huomioon mahdolliset hankintalain ja -asetuksen yksityiskohtaiset velvoitteet.

Periaatteessa kunnan tai kuntakonsernin sisäisissä hankinnoissa ei ole kilpailuttamisvelvollisuutta, mutta käytännössä tämä koskee kunnan puolelta myydyistä palveluista ainoastaan tukipalveluita. Hankinnan säilyminen kuntakonsernin sisäisenä sidosyksikköhankintana arvioidaan hankintalain 15 §:n ja oikeuskäytännön perusteella. Vastaavasti hankintalain mukaan arvioidaan, onko kuntien yhteistoiminnan kohdalla kysymys kaupallisesta taloudellista vastiketta vastaan tapahtuvasta hankinnasta vai laaja-alaisemmasta hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävästä yhteistoiminnasta.

Hankinnat jakaantuvat hankinnan oletetun kokonaisarvon perusteella kolmeen ryhmään:

- hankintalaissa tarkoitettujen kansallisten kynnyksarvojen alittaviin,
- kansalliset kynnyksarvot ylittäviin ja
- EU-kynnyksarvot ylittäviin hankintoihin.

Pienhankintoja ovat kansalliset kynnyksarvot alittavat hankinnat.

Kansallisia hankintoja ovat vähintään kansallisten kynnyksarvojen suuruiset tai ylittävät ja EU-kynnyksarvot alittavat hankinnat.

Kun selvitetään sitä, onko kyse kansallisesta hankinnasta ja alittaako hankinta EU-kynnyksarvon, määritellään ensin hankinnan ennakoitu arvo. Hankinnan ennakoitu arvo tarkoittaa suurinta hankinnasta mahdollisesti maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa hankintamenettelyn alkamisajankohtana (kilpailutettavien hankintojen osalta hankintailmoituksen julkaisemisajankohtana).

Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat, ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai maksut. Hankintoja ei saa pilkkoa pienempiin eriin hankintalain kiertämiseksi.

Hankintojen kynnyksarvot:

Hankintojen jaottelu	Kansalliset kynnyksarvo ilman arvonlisäveroa	EU-kynnyksarvot v. 2024 alkaen ilman arvonlisäveroa
<ul style="list-style-type: none">Tavara- ja palveluhankinnat (muut palvelut kuin SOTE- ja ns. muut erityiset palvelut)Suunnittelukilpailut	<ul style="list-style-type: none">60.000,00 euroa	<ul style="list-style-type: none">221.000,00 euroa
<ul style="list-style-type: none">Rakennusurakat	<ul style="list-style-type: none">150.000,00 euroa	<ul style="list-style-type: none">5.538.000,00 euroa
<ul style="list-style-type: none">Muut erityiset palveluhankinnat (Hankintalain liitteessä E määritellyt palvelut)	<ul style="list-style-type: none">300.000,00 euroa	
<ul style="list-style-type: none">Sosiaali- ja terveystyöpalvelut (Hankintalain liitteessä E)	<ul style="list-style-type: none">400.000,00 euroa	
<ul style="list-style-type: none">Käyttöoikeussopimukset	<ul style="list-style-type: none">500.000,00 euroa	

2 HANKINTOJEN SUUNNITTELU

2.1 HANKINTAPERIAATTEET

Hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet (HL 2 §). Tarjousista tulee hyväksyä se, joka on kokonaistaloudellisesti edullisin tai hinnaltaan halvin sen mukaan kuin tarjouspyynnössä on esitetty. Pisteytysjärjestelmä on esitettävä tarjouspyynnössä.

Hankinnan laajuus ja laatuvaatimukset tulee määrittää ennen hankintaprosessin käynnistämistä. Päätös oman työn ja kilpailuttamisen välillä on tehtävä ennen hankintaprosessin aloittamista. Aloitetun hankinnan keskeyttäminen vaatii todellisen ja perustellun syyn. Kilpailuttaminen markkinatilanteen kartoittamiseksi on kiellettyä.

Hankinnoissa on noudatettava hankinnan suuruudesta riippumatta avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Tarjoajaehdokkaista ja tarjouksentekijöistä on kohdeltava sekä saatuja tarjouksia käsiteltävä näiden periaatteiden mukaisesti hankintaprosessin eri vaiheissa.

Hankinnoissa tavoitteena ovat taloudelliset hankinnat ja kaupungin varojen järkevä käyttö sekä tehokkaat ja sujuvat hankintamenettelyt. Hankintoja tehtäessä tulee ottaa huomioon EU:n perussopimuksen mukaiset yleiset periaatteet eli tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu, avoimuus, suhteellisuuden periaate sekä hyvän hallinnon periaatteet. Kaupunki julkaisee vuosittain hankintakalenterin tulevista hankinnoista ja päivittää sitä tarpeen mukaan.

Hankinnoissa pyritään laadukkaisiin, innovatiivisiin ja kestäviin hankintoihin sekä siihen, että turvataan yritysten ja yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita tarjouskilpailussa.

Paikallisten PK -yritysten mahdollisuuksia tarjouskilpailuun osallistumiseen pyritään edistämään

Avoimuus	Kansallisesta hankinnasta tulee julkaista kansallinen hankintailmoitus Hilma:ssa. Kilpailutettavat pienhankinnat julkaistaan Cloudia:ssa. Hankintaa koskevista ehdoista tulee antaa kaikille asianosaisille samalla tavoin tietoa. Tämän lisäksi viestitään hankinnoista kaupungin verkkosivuilla ja hankintakalenterissa.
Tasapuolisuus ja syrjimättömyys	Jokaisessa hankinnan vaiheessa tulee kaikkia tarjoajia kohdella tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Hankinnan ehtojen tulee olla

	kaikille samanlaiset.
Suhteellisuus	Hankinnan vaatimukset ja toimintamallit suhteutetaan hankinnan arvoon ja luonteeseen.

Hankinnan perusedellytys on, että hankintayksikössä on tavaran tai palvelun todellinen tarve, ja että hankintaan on olemassa määrärahat. Kuhmossa pyritään tekemään yksikkörajat ylittäviä hankintasuunnitelmia, jotta voitaisiin hankkia mahdollisimman tehokkaasti ja edullisesti samaa tuoteryhmää koskevat vuoden aikana toistuvat hankinnat.

Hankinnoissa hyödynnetään joko kaupunkikonsernin toimesta tai hankintarenkaan toimesta tehtyjä puitesopimuksia.

2.2 HANKINNAN VALMISTELU

Hankintaa ryhdytään valmistelemaan, kun hankinnan tarve havaitaan eikä käytettävissä ole valmista hankintasopimusta, jonka puitteissa hankeen voisi toteuttaa. Kilpailutuspäätös tehdään niin, että hankintaan jää riittävästi aikaa ja tarvittaessa hankinnasta konsultoidaan muita osastoja.

Julkiset hankinnat on tehtävä ammattitaidolla, osaavasti ja taloudellisesti harkitusti. Tämä edellyttää, että hankinnat tehdään suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hankintayksikön suunnitellessa hankintaa ja hankinnassa käytettävää hankintamenettelyä, tulee sen huomioida:

- hankinnan luonne
- hankinnan toistuvuus ja säännöllisyys
- moniulotteisuus /teknisyys
- hankinnan arvioitu arvo
- laatutekijät
- kustannukset
- markkinat (toimintaperiaatteet, tarpeet, tarjoajat)

Hankintaan tulee varata riittävästi resursseja ja aikaa ja se edellyttää hankintayksiköltä hankinnan kohteen tuntemusta. Hankinnan valmisteluvaiheessa tuntemusta ja tietoa voidaan päivittää esimerkiksi markkinakartoituksella. Markkinakartoituksen tulisi ajoittua hankinnan alkumetreille, jolloin tarve on määritelty, mutta kuitenkin ennen tarjouspyynnön valmistelua. Markkinakartoituksella haetaan vastausta yrityksiltä siihen, miten markkinat voivat vastata hankintayksikön kuvaamaan tarpeeseen.

Onnistuneen hankinnan valmisteluun kuuluu myös asianmukainen viestintä aiotusta hankinnasta mahdollisille tarjoajille. Avoin ja syrjimätön toiminta lisää toimittajien kiinnostusta toimia julkisilla markkinoilla ja vaikuttaa myönteisesti tarjonnan kehitykseen. Tiedottamisella ja viestinnällä hankinnan menettelytavoista ja suunnittelusta hankinnasta poistetaan epäluuloja ja kasvatetaan luottamusta eri toimijoiden välillä.

2.3 YHTEISHANKINTA JA KUNTIEN VÄLINEN HANKINTAYHTEISTYÖ

Hankintayksiköiden on mahdollista hyödyntää puitejärjestelyjä, tehdä mahdollisuuksien mukaisesti yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistoimintamahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailussa. Kunta päättää, mitkä hankinnat toteutetaan hajautetusti tai keskitetysti. Eri vastuualueiden tarvitsemat samankaltaiset tuotteet tai palvelut tulee mahdollisuuksien mukaan hankkia keskitetysti organisaation puitteissa. Tämä vähentää myös hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien määrää.

Puitejärjestely soveltuu hankintoihin, joissa tuotteet ja markkinahinnat kehittyvät nopeasti. Tällöin hankintayksikön kannalta ei ole tarkoituksenmukaista sitoutua kiinteisiin hintoihin. Lisäksi puitejärjestely on tapa toteuttaa pieniä hankintoja kokonaisuutena ja näin saavuttaa kilpailuttamisetta. Tämä tarkoittaa sitä, että kun hankintayksiköllä on toistuvia hankintoja, jotka alittavat kansallisen kynnyksen, mutta tilikauden aikana yhteenlaskettuna ylittävät sen, on sen kannattavaa kilpailuttaa hankinnat suurempana kokonaisuutena. Hankintayksikön on valittava toimittajat puitejärjestelyyn hankintalain mukaisella hankintamenettelyllä ja puitejärjestelyn käyttäminen on perusteltava hankintapäätöksissä.

Kuhmon kaupunki on sopimusosapuolena Kainuun Hankintarenkaassa. Sopimuksen tarkoituksena on, että sen osapuolet toteuttavat hankintayhteistyötä saadakseen taloudellista etua edullisimpien hankintahintojen ja -ehtojen muodossa sekä päällekkäisen työn vähentämisen ja asiantuntemuksen lisääntymisen kautta.

2.4 HANKINTA LEASINGRAHOITUKSELLE

Leasingrahoitussopimus (laiterahoitus) on sopimus, jonka kautta tuotteita on mahdollista hankkia osarahoituksella. Käytettävät rahoitusajat ovat 24–60 kk. Hankinnat tulee kilpailuttaa hankintaohjeen mukaisesti. Tilauksen yhteydessä laskutus ohjataan rahoitusyhtiölle. Tuotteiden lisäksi tilaus voi sisältää tuotteisiin liittyviä kertaluontoisia palveluita, kuten asennuspalveluita tai koulutusta. Kun hankinta rahoitetaan leasingrahoituksella, on suositeltavaa, että hankinnalla on vähintään vuokra-ajan mittainen myyjäliikkeen tai valmistajan takuu.

Ennen leasingrahoituksen kautta toteutettavaa hankintaa, tulee tuotteelle määritellä sen elinkaaren mukainen vuokra-aika. Vuokra-aikaan voi kuulua pääsääntöisesti enintään 60 kk:n sopimuskausi sekä 3–12 kuukauden jatkovuokrauskausi.

Leasingrahoitusta käytetään:

Kaikki ICT-laitteet. Laitteisiin luetaan kannettavat tietokoneet ja tuotteeseen sisältyvät oheislaitteet, mikäli hankinnan arvo on yli 300 euroa.

Kaikki tablettilaitteet siltä osin, kun hankinnan yksikköhinta ylittää 300 euroa. ICT-laitteet hankintaan Atean verkkokaupan kautta. Vaalikoneet, pienet laitteet (esim. hiiri tai vastaava) sekä luottamushenkilöiden käyttöön tulevat laitteet voidaan toteuttaa suorahankintana.

Kaikki monitoimilaitteet

Hankkeiden kautta tehtävät hankinnat leasingrahoituksella tulee tarkastella tapauskohtaisesti erikseen. Tällöin tulee huomioida hankepäätyksessä mainitut velvoitteet hankitun tuotteen säilyttämisestä sekä hankkeen tilitykseen liittyvät asiat.

2.5 HANKINNAN JAKAMINEN OSIIN

Hankinta on mahdollista toteuttaa erillisinä osina. Kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon, kun lasketaan hankintasopimuksen ennakoitua kokonaisarvoa. Jos osien yhteenlaskettu arvo on vähintään kansallisen kynnysarvon tai EU-kynnysarvon suuruinen, on jokaisen osan hankinnassa noudatettava kyseisen kynnysarvon ylittäviä hankintoja koskevia säännöksiä.

Hankintalain 2 §:n mukaan hankinnat ovat toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ja pyrittävä järjestämään niin, että myös pk-yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti osallistumaan tarjouskilpailuun yhdessä muiden tarjoajien kanssa. Lain 31 §:n mukaan hankintaa ei saa kuitenkaan pilkkoa osiin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin, eikä varsinaiseen rakennusurakkaan saa liittää siihen kuulumattomia tavara- ja palveluhankintoja.

Hankintayksikön tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa, voiko tarjouksen antaa yhdestä, useammasta vai kaikista osista. Jos tarjouksen voi antaa useasta tai kaikista osista, on hankintayksiköllä oikeus rajoittaa niiden osien määrää, joihin sama tarjoaja voi tulla valituksi.

2.6 SAATAVUUS JA VARASTOINTI

Jos tavaraa on saatavissa kohtuuhintaan jatkuvasti, on tarpeetonta varastointia vältettävä. Käyttövarasto on mitoitettava kustannusten ja toiminnan kannalta mahdollisimman optimaalisesti.

2.7 HANKINNAN ARVON LASKEMINEN

Hankinnan arvon laskeminen selvittää, mitkä säännöt soveltuvat käytettäväksi tehtävään hankintaan. Hankinnan arvo määrää, mitkä hankintalain säännöt ovat hankintaan soveltuvia vai onko kyseessä pienhankinta, johon hankintalain säännökset eivät sovellu käytettäväksi. Mikäli hankinnan ennakoitu arvo on lähellä kansallista kynnysarvoa tai EU-kynnysarvoa, on hankinta viisainta käsitellä kynnysarvon ylittävänä hankintana.

Hankinnan ennakoitua arvoa laskiessa tulee otata huomioon, että arvon perusteena on käytettävä suurinta mahdollista maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvolisäveroa. Kokonaisarvoon lasketaan mukaan mahdolliset optiovuodet, palkkiot tai maksut koko sopimuskauden ajalta. Toistaiseksi voimassa olevassa sopimuksessa sopimuskaudeksi arvioidaan neljä vuotta. Tätä neljää vuotta käytetään perusteena hankinnan arvoa laskettaessa.

Hankintaan voi lisätä tarvittaessa option, eli lisähankintaoikeuden, joka tulee huomioida hankinnan arvoa laskiessa. Optio-oikeuden perusteella on mahdollista hankkia lisää palveluja tai tavaraa sinä aikana, kun optioehto on voimassa. Optiokausi ei kuitenkaan voi olla pidempi kuin määritelty sopimuskausi.

Hankinnan ennakoitun arvon laskemisesta on määrätty hankintalain kohdassa 27 §.

2.8 PAIKALLISUUDEN HUOMIOIMINEN

Kuhmolaisia, kainuulaisia tai muutoin lähialueeksi tulkittavia hankintoja tehdään mahdollisuuksien mukaan, mikäli tarjontaa on ja hankinnasta ei muodostu hankintalain vastainen tai kilpailua rajoittava. Hankinta ei saa myöskään vaikeuttaa hankintojen suorittamista oleellisesti.

Paikallisia yrityksiä voidaan saada paremmin mukaan tarjouskilpailuihin:

- paikallisten tarjoajien kartoittamisella ennen tarjouspyynnön tekoa
- arvioimalla hankinnan paikalliset yritysvaikutukset
- vuoropuhelulla ennen varsinaista tarjouspyynnön tekemistä; tietopyyntö, tarjouspyyntöjen kommentointi, info- tilaisuudet, joilla taataan tarjouspyyntöjen toimivuus (ehdot, määrittelyt, kohteet)
- hankinnoista tiedottamalla; kaupungin verkkosivut, lehti-ilmoitukset, sosiaalinen media
- vuoropuhelu kilpailutusprosessin jälkeen
- yhteinen kehittäminen
- tekemällä tarjouskilpailusta hallinnollisesti keveämpiä (vähennetään paperityötä, esim. todistukset vain voittajilta)
- antamalla riittävän pitkät tarjousajat
- jakamalla hankintoja osiin, mikäli se ei aiheuta hankintaprosessissa merkittävää lisätyötä suhteessa alueella tuleviin yrityshyötyihin. Huom. hankintaa ei saa kuitenkaan pilkkoa.
- asettamalla hankinnalle lain henkeen sopivia laatukriteerejä muistaen, että menettelystä ei saa muodostua syrjivä, kilpailua rajoittava = hankintalain vastainen

2.9 TIETOSUOJA-ASETUKSEN HUOMIOIMINEN HANKINNOISSA

Henkilörekisterinpitäjä on tietosuojasetuksen mukaan vastuussa siitä, että se toteuttaa tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, joilla varmistetaan ja käytännössä myös osoitetaan, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan asetuksen vaatimuksia. Jos rekisterinpitäjä ulkoistaa käsittelytehtäviä, esim. hankkii palveluja, joissa käsitellään henkilötietoja, on rekisterinpitäjän

sopimusteknisesti varmistettava, että palveluntuottaja huolehtii sovituista toimenpiteistä rekisterinpitäjän ohjeiden mukaisesti.

3 KANSALLISTEN HANKINTOJEN TARJOUSKILPAILU

3.1 HANKINTAMENETTELYN VALINTA JA MÄÄRITTELY

Pääsääntönä on, että kansalliset hankinnat on kilpailutettava.

Ennen hankinnan kilpailuttamista kannattaa ensin selvittää markkinoiden tarjontaa ja tilannetta esim. internetin välityksellä tai tekemällä alustavia tuote- ja hintatiedusteluja sähköpostitse mahdollisilta tarjoajilta.

Hankintalaissa ei kuvata kansallisten hankintojen kilpailuttamisessa käytettäviä hankintamenettelyjä. Hankintamenettelyinä voidaan käyttää joko vuoden 2017 hankintalaissa kuvattuja EU-hankintojen hankintamenettelyjä tai vuoden 2007 hankintalain kansallisia hankintamenettelyjä. Hankintayksikkö voi myös itse määritellä käyttämänsä hankintamenettelyn. Määrittelyssä tulee ottaa huomioon hankinnan arvo ja luonne.

Tavoitteena on pitää kansalliset hankintamenettelyt joustavina, jotta mahdollistetaan mahdollisimman monelle tarjoajalle osallistuminen tarjouskilpailuun.

Hankintayksikön tulee kuvata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä hankinnassa käytettävä hankintamenettely.

Esimerkkejä hankintamenettelyn kuvauksista:

1. Avoin menettely	
Kuvaus	Menettelyn joustavoittamistapoja
<p>Hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja asettaa saataville tarjouspyynnön, ja jossa kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen.</p> <p>Tarjouspyyntö voidaan hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen myös suoraan sellaisille tavarantoimittajille tai urakoitsijoille, joilta halutaan tarjous.</p> <p>Tasapuolinen kohtelu edellyttää, että kaikki tarjoajat saavat saman informaation hankkeesta.</p> <p>Tarjoaja on valittava tarjouksen jättäneiden joukosta.</p>	<ul style="list-style-type: none">• yksinkertaisissa hankinnoissa avoimen menettelyn hankintailmoitus voi jo sellaisenaan olla varsinainen tarjouspyyntö, jos keskenään vertailukelpoisten tarjousten tekeminen on hankintailmoituksen nojalla mahdollista• hankintailmoituksessa voidaan rajoittaa mainitsemaan vain tarjouspyynnön pääkohdat, ja tarjouspyyntö sisältää varsinaiset hankintaa koskevat tiedot• hankintayksikkö voi käyttää hankintaan soveltuvia kohtuullisia määräaikoja

2. Rajoitettu menettely	
Kuvaus	Menettelyn joustavoittamistapoja
<p>Hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua.</p> <p>Osallistumishakemusten jättäneiden ehdokkaiden joukosta valitaan ne, joille lähetetään tarjouspyyntö. Ainoastaan hankintayksikön valitsemat ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen.</p> <p>Osallistujien määrän rajoittamiseen käytetään hankintailmoituksessa ilmoitettuja soveltuvuusvaatimuksia ja arviointiperusteita.</p> <p>Ehdokkaita kutsutaan vähintään 3 kpl.</p>	<ul style="list-style-type: none">• hankintayksikkö voi määrittää hankintailmoituksessa, kuinka monta tarjoajaa kutsutaan osallistumaan menettelyyn. Ilmoitettu määrä on kutsuttava, jollei soveltuvia ehdokkaita ole vähemmän• hankintayksikkö voi käyttää hankintaan soveltuvia kohtuullisia määräaikoja• tarjouspyyntö voidaan julkaista vasta tarjoajien valinnan jälkeen

3. Neuvottelumenettely	
Kuvaus	Menettelyn joustavoittamistapoja
<p>Hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen ja johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua.</p> <p>Osallistumishakemuksen jättäneiden ehdokkaiden joukosta valitaan ne, jotka kutsutaan neuvottelumenettelyyn.</p> <p>Ainoastaan hankintayksikön valitsemat ehdokkaat kutsutaan neuvotteluun.</p> <p>Osallistujien määrän rajoittamiseen käytetään hankintailmoituksessa ilmoitettuja soveltuvuusvaatimuksia ja arviointiperusteita.</p> <p>Ehdokkaita kutsutaan vähintään 3 kpl.</p> <p>Hankintayksikkö voi neuvotella kaikista hankinnan ehdoista valitsemiensa tarjoajien kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hankintayksikkö voi määrittää hankintailmoituksessa, kuinka monta tarjoajaa kutsutaan osallistumaan menettelyyn. Ilmoitettu määrä on kutsuttava, jollei soveliaita ehdokkaita ole vähemmän • hankintayksikkö voi käyttää hankintaan soveltuvia kohtuullisia määräaikoja • tarjouspyyntö voidaan julkaista vasta tarjoajien valinnan jälkeen • hankintayksikkö voi neuvotella kaikista hankinnan ehdoista menettelyyn valitsemiensa tarjoajien kanssa • hankintayksikkö voi ilmoittaa, että vertailu voidaan tarvittaessa tehdä jo alustavien (sitovien) tarjosten perusteella ilman neuvottelua • neuvottelumenettelyä voi käyttää eri ratkaisuvaihtoehtojen selvittämiseen EU-kilpailullisen neuvottelumenettelyn tavoin tai parhaan tarjouksen selvittämiseen tavallisen EU-neuvottelumenettelyn tavoin

3.2 KANSALLISEN HANKINNAN TARJOUSPYYNTÖ

Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti. Tarjouspyynnössä selvitetään kaikki ne tiedot, joilla on merkitystä hankinnassa ja joiden perusteella voidaan saada vertailukelpoisia tarjouksia.

Esimerkkejä tarjouspyynnön keskeisistä tiedoista:

- hankintayksikön nimi, yhteystiedot sekä yhteyshenkilön tiedot
- hankintamenettelyn kuvaus

- hankinnan kohteen määrittely ja tavaraa, palvelua tai urakkaa koskevat tekniset, laatu- ja muut vaatimukset riittävän yksinkertaisesti sekä tiedot hankittavista määristä ja yksiköistä, tarvittaessa erillisellä liitteellä
- hintojen antamista varten hintalomake
- tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet ja niitä koskevat selvitykset ns. tarjouslomakkeella. Tarjoajilta kannattaa pyytää vakuutus soveltuvuusvaatimusten täyttämistä
- kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste: halvin hinta, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras
- mahdolliset vertailuperusteet ja niitä koskevat selvitykset kuten esimerkiksi EU-hankinnoissa
- tarvittavat toimitusaikaa, toimitusehtoa, maksuehtoa sekä laskujen käsittelyä koskevat tiedot
- tarjousten muotoa koskevat tiedot
- sopimusehtoja koskevat tiedot (JYSE, JIT, YSE)
- tarjousten jättöaika (päivämäärä, kellonaika)
- tarjousten toimitusosoite
- tarjousten voimassaoloaika
- muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa

Soveltuvuusvaatimukset ja poissulkuperusteet

Tarjoajalle voidaan tarvittaessa asettaa soveltuvuusvaatimuksia, kuten esim.

- tarjoajan rekisteröitymistä
- taloudellista tilannetta (esim. luottoluokitus, liikevaihto)
- teknistä suorituskykyä
- ammatillista pätevyyttä (esim. kokemus aiemmista vastaavista hankinnoista)

Kansallisissa hankinnoissa voidaan käyttää EU-hankintojen pakollisia ja harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita. Poissulkemiseen kannatta viitata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä, jos niitä käytetään. Pakollisten poissulkemisperusteiden käyttöä kannattaa kuitenkin rajoittaa niitä koskevan rikosrekisterinotteiden tarkastamisen vuoksi. Kansallisissa hankinnoissa ei ole velvollisuutta käyttää yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa eli ns. ESPD-lomaketta, kuten EU-hankinnoissa.

Jos tarjoajaa koskee jokin poissulkemisperuste, on tarjoajalla mahdollisuus ilmoittaa ns. korjaavista toimenpiteistä, joihin tarjoaja on ryhtynyt poistaakseen poissulkuperusteen olemassaolosta aiheutuvia vaikutuksia.

Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste ja vertailuperusteet

Hankintailmoituksessa on ilmoitettava lisäksi kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste (hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras) ja mahdolliset vertailuperusteet ja niiden keskinäinen painotus. Vertailuperusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi.

Jos hankintayksikkö käyttää muissa kuin tavarahankinnoissa kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena ainoastaan halvinta hintaa, sen on esitettävä tätä koskevat perustelut (miten laadulliset näkökohdat on huomioitu hankittavassa kokonaisuudessa) hankinta-asiakirjoissa, hankintapäätöksessä taikka hankintamenettelyä koskevassa erillisessä kertomuksessa.

Kustannuksiltaan edullisin = elinkaarikustannuksiltaan edullisin

Hinta-laatusuhdetta perustetta käytettäessä vertailuperusteiden suhteellinen painotus on yksilöitävä. Painotus voidaan ilmaista myös ilmoittamalla kohtuullinen vaihteluväli. Jos vertailuperusteiden suhteellista painotusta ei objektiivisesta syystä voida määritellä, vertailuperusteet on ilmoitettava alenevassa tärkeysjärjestyksessä. Hankintalain perusteluissa ei edellytetä vertailuperusteiden alakriteerien painoarvojen ilmoittamista. Painoarvoja kannattaa kuitenkin käyttää vertailutyön helpottamiseksi.

Hankintayksikkö voi esittää hinta-laatusuhteen kustannustekijät myös kiinteän hinnan tai kustannusten muodossa, jolloin tarjoajat kilpailevat ainoastaan laatuun liittyvillä perusteilla. Hankintayksikön tulee tällaisessa käänteisessä kilpailutuksessa kiinnittää erityistä huomiota hinnan määrittelyyn sadakseen sellaisia tarjouksia, jotka vastaavat sen tarpeita myös laadullisesti.

Sopimusehdot

Tarjouspyyntöön liitetään sopimusehdot (JYSE Tavarat tai Palvelut 2014, JIT 2015 yleiset ehdot ja soveltuva erityisehto tai YSE 1998) tai sopimusluonnos, jos vakiosopimusehdot eivät sovellu hankintaan.

Tarjousten jättö

Tarjousten jättämisen vähimmäismääräajoista säädetään HankL § 56.

Rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä, innovaatiokumppanuudessa ja dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisvaiheessa osallistumishakemuksen jättämiselle on varattava vähintään 30 päivää siitä päivästä, jona hankintailmoitus on lähetetty julkaistavaksi.

Avoimessa menettelyssä tarjousajan on oltava vähintään 35 päivää siitä päivästä, jona hankintailmoitus on lähetetty julkaistavaksi.

Rajoitetussa menettelyssä tarjousajan on oltava vähintään 30 päivää ja dynaamisessa hankintajärjestelmässä vähintään 10 päivää siitä päivästä, jona tarjoajia on kutsuttu jättämään tarjoukset.

Neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa alustavia tarjouksia koskevan määräajan on oltava vähintään 30 päivää siitä päivästä, jona tarjoajia on kutsuttu jättämään tarjoukset.

Tarjoukset ja niihin liittyvä materiaali pyydetään jättämään sähköpostiin osoitteella hankinnat@kuhmo.fi.

3.3 HANKINTAILMOITUS

Tarjouspyynnön pohjalta laaditaan hankintailmoitus sähköisesti käyttäen HILMA:ssa julkaistua hankintailmoitusohjelmistoa. Kansallinen hankintailmoitus on julkaistava osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Sen jälkeen hankintailmoitus julkaistaan Kuhmon verkkosivuilla.

Kansallisessa hankintailmoituksessa on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- hankintayksikön virallinen nimi ja yhteystiedot
- hankintayksikön luonne
- hankintayksikön hankinnalle antama nimi ja hankinnan kuvaus sekä hankinnan sisältöä koskeva(t) CPV-koodit(t)
- hintahaarukka tai ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa taikka tieto siitä, onko hankinnan ennakoitu arvo kansallisen kynnyksarvon mukainen
- hankintalaji
- hankintamenettelyn kuvaus
- kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste
- tieto siitä, hyväksytäänkö osatarjoukset tai vaihtoehtoiset tarjoukset
- tieto siitä, varataanko hankinta työkeskuksille tai vastaaville toimittajille taikka toteutettavaksi työohjelmien yhteydessä
- hankinnan kokoon ja laatuun nähden kohtuullinen määräaika, johon mennessä tarjoukset tai osallistumishakemukset on viimeistään toimitettava hankintayksikölle
- jos hankinnassa käytetään soveltuvuusvaatimuksia, on hankintailmoituksessa ilmoitettava vaatimusten asettamisesta ja siitä, mistä tieto soveltuvuusvaatimuksista ja niiden todentamisesta vaadittavista asiakirjoista on saataville
- tieto siitä, rajoitetaanko ehdokkaiden määrää
- tieto siitä, jos hankintailmoituksessa mainittuja tietoja voidaan täydentää muualta saatavissa olevilla tiedoilla

4 KANSALLINEN SUORAHANKINTA JA SEN PERUSTEET

Suorahankinta on hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisematta hankintailmoitusta neuvottelee kaikista hankintasopimuksen ehdoista yhden tai useamman toimittajan kanssa.

Kansallisten hankintojen suorahankintaperusteet:

- avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä ei saatu lainkaan tarjouksia/osallistumishakemuksia tai soveltuvia sellaisia; alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta
- teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan eikä järkeviä vaihtoehtoja tai korvaavia ratkaisuja eikä hankintaehdot ole; hankintaehdot ei ole keinotekoisesti kavennettu
- ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen
- ehdottoman välttämätön hankinta, määräaikoja ei voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi
- hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kysymys ole massatuotannosta
- perushyödykemarkkinoilla noteeratut (!) ja sieltä hankittavat tavarat
- tavarat erityisen edullisesti liiketoimintaansa lopettavalta toimittajalta, pesänhoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyssä, akordissa tms.
- palvelunhankinta suunnittelukilpailun perusteella suunnittelukilpailun voittajalta
- Suorahankinnat lisätilauksissa
 - alkuperäiseltä toimittajalta tavaranhankinta, jos aikaisemman laitteiston osittainen korvaus/laajennus ja yhteensopimattomuuden tai suhteettomien teknisten vaikeuksien takia ei voi vaihtaa toimittajaa, uusien sopimusten voimassaolo yhteensä alkuperäisen kanssa max. 3 vuotta
 - aiempaa rakennusurakkaa/palvelua koskeva uusinta, jos suorahankinnasta ilmoitettu aikaisemman hankinnan ilmoituksessa ja arvo huomioitu kilpailutetun hankinnan arvossa (optio), max. 3 vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä

Kansallisista suorahankinnoista voi tehdä vapaaehtoisen suorahankintailmoituksen hankintapäätöksen jälkeen ennen sopimuksen tekemistä.

Suorahankintailmoituksessa ilmoitettavat tiedot:

- hankintayksikön virallinen nimi ja yhteystiedot
- hankintayksikön luonne

- hankintayksikön hankinnalle antama nimi ja hankinnan kuvaus
- hintahaarukka tai ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa taikka tieto siitä, ennakoitu arvo vähintään kansallisen hankinnan kynnyksarvon suuruinen
- hankintalaji
- sopimuskumppanin nimi ja yhteystiedot
- perustelut suora hankinnalle

Jos suora hankintailmoitus tehdään, voidaan suora hankintasopimus tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Jos ilmoitus on tehty ja hankinnalle on hankintalain mukainen suora hankintaperuste, ei valvontaviranomainen pääsääntöisesti voi puuttua tehtyyn suora hankintaan. Jos ilmoitusta ei ole tehty, valitusaika on 6 kk hankintasopimuksen tekemisestä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi tällöin myös kieltää sopimuksen täytäntöönpanon, jos sitä ei ole vielä tehty.

5 PIENHANKINNAN SUORITTAMINEN

5.1 SUORAHANKINTA ILMAN KILPAILUTTAMISTA

Suorahankinnalla tarkoitetaan sitä, että pienhankinta tehdään suoraan yhdeltä toimittajalta ilman kilpailutusta

Kuhmon kaupungissa suorahankinta voidaan suorittaa, mikäli tavaran tai palvelun ennakoitu arvonlisäveroton arvo jää alle 10.000,00 euron tai muut suorahankintaa puoltavat kriteerit täyttyvät. Muita kriteerejä suorahankinnalle ovat:

- hankinnalla on hankintayksiköstä riippumaton ennalta arvaamaton kiire
- tarjouskilpailun kustannukset ylittävät kilpailuttamisesta saatavan hyödyn
- hankinnasta on puitesopimus; Kainuun hankintarengas on kilpailuttanut tuotteen ja Kuhmon kaupunki on sitoutunut kyseisen tuotteen osalta hankintarengaan sopimukseen
- vastaavaa tuotetta on hankittu lähiaikoina ja hintataso on selvillä
- hankinta on ns. lisätilaus; tekniset hankinnat (yhteensopivuus), aiemmin kilpailutettujen rakennusurakoiden/palveluiden optiolla tehtävät hankinnat
- muita kysymykseen tulevia toimittajia ei ole tiedossa

Suorahankinnan syy hankintayksikölle jäävään tilauskappaleeseen, tietojärjestelmään tai muistioon

5.2 PIENHANKINNAN TARJOUSKILPAILU

Jos ei ole olemassa puitesopimusta (tai DPS:ää), jota voidaan käyttää hankinnan toteuttamisessa tai jos hankintaan ei sovellu mikään suorahankintaperusteista, kannattaa ensin selvittää markkinatarjontaa ja -tilannetta esim. internetin välityksellä tai tehdä alustavia tuote- ja hintatiedusteluja sähköpostitse mahdollisilta tarjoajilta. Kun hankintaan liittyen on olemassa riittävä tieto markkinoista, toimittajavalinnan voi toteuttaa usealla eri tavalla, esimerkiksi:

1	Pyydä muutamalta eri tarjoajalta vastauksia tuote-, hinta- ja saatavuustietoja esim. <u>sähköpostilla</u> (dokumentoituu) tai puhelimitse pienessä hankinnassa.
2	Pyydä muutamalta tarjoajalta suunnatusti tarjouksia tuote-, hinta- ja saatavuustietoja varten joko Cloudia-järjestelmää tai sähköpostia käyttäen.
3	Julkaise hankinnasta hankintailmoitus Cloudia -järjestelmässä ja kaupungin verkkosivuilla ilmoittaen, että hankinta on alle kansallisen kynnyсарvon ja liitä hankintailmoitukseen tarjouspyyntö. Yksinkertaisessa hankinnassa voi pelkkä

hankintailmoitus riittää.

Tarjouspyynnössä tai hintatiedustelussa tarjoajia pyydetään ilmoittamaan kaikki ne tiedot, joilla on merkitystä hankinnassa. Tarjouspyyntöön liitetään soveltuvat vakiosopimusehdot (JYSE Tavarat tai Palvelut 2014, JIT 2015 yleiset ehdot ja soveltuva erityisehto tai YSE 1998 -ehdot)

Tarjoajalle voidaan tarvittaessa asettaa soveltuvuusvaatimuksia, kuten esimerkiksi luottoluokitusta tai kokemusta aiemmista vastaavista hankinnoista koskevia vaatimuksia.

Halutun laadun voi huomioida monella eri tavalla:

- jos tarjoajalle asetettu laatuvaatimus ei täyty, tarjoaja voidaan sulkea pois kilpailusta
- jos hankinnan kohteelle määritelty laatuvaatimus ei täyty, tarjous hylätään
- tarjouksia voi vertailla halutuilla laatuksiteereillä, mitä laadukkaampi tuote sitä enemmän pisteitä

Ennalta määritellyn laatuksiteerin täyttävistä tulisi valita halvin vaihtoehto. Hankinnan hinnalle ja laadulle voidaan kilpailutusksiteereissä määrittää myös painoarvo (%).

Oleellista on laadun valvonta sopimuskaudella.

Tarjoukset tulee pyytää jättämään sovitussa määräajassa. Tarjousaika tulee pyrkiä antamaan riittävästi.

Tarjoukset liitteineen pyydetään toimittamaan **Cloudia-järjestelmään**.

6 TILAAJAVASTUULAIN HUOMIOIMINEN TARJOUSKILPAILUSSA

Lakia tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä sovelletaan, jos kaupunki käyttää vuokrattuja työntekijöitä tai jos kaupungin työtiloissa tai työkohteissa työskentelee työntekijä, joka on kaupungin kanssa alihankintasopimuksen tehneen työnantajan palveluksessa ja jonka työtehtävät liittyvät kaupungin toiminnassa tavanomaisesti suoritettaviin työtehtäviin ja kaupungin tavanomaiseen toimintaan liittyviin kuljetuksiin. Lakia sovelletaan rakentamisessa ja rakentamiseen liittyvissä korjaus-, hoito- ja kunnossapitotoiminnassa rakennuttajina toimiviin tilaajiin sekä sopimusketjussa kaikkiin työturvallisuuslain 49 §:ssä tarkoitetulla yhteisellä työpaikalla työsuorituksen sisältämän kokonaisuuden tilaajina toimiviin.

Lakia ei sovelleta, jos vuokratun työntekijän tai työntekijöiden työskentely kestää yhteensä enintään 10 työpäivää tai jos alihankintasopimuksen vastikkeen arvo ilman arvonlisäveroa on alle 9.000,00 euroa

Tilaajavastuulain selvitykset on pyydettävä viimeistään ennen kuin hankinnasta tehdään tilaus tai sopimus.

7 TARJOUSTEN KÄSITTELY

Muistilista:

- tarjoukset käsitellään noudattaen tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatetta
- tarjoukset merkitään vastaanotetuiksi, ne avataan aina yhtä aikaa tarjousten jättöajan jälkeen. Avaustilaisuudesta laaditaan pöytäkirja
- tarjouksista tarkistetaan, että tarjous on hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä asetettujen vaatimusten mukainen, että tarjotut tuotteet ovat tarjouspyynnön vaatimusten mukaisia. Tarjouskilpailun voittaneen toimittajan osalta tarkistetaan soveltuvuusvaatimusten täyttyminen
- tarjoajia voidaan (hankintayksiköllä on oikeus, mutta ei velvollisuutta) pyytää tarvittaessa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään tarjouksissa olevia tietoja ja asiakirjoja. Sellaisia muutoksia ei saa tehdä, joilla on olennainen vaikutus tarjoajien asemaan. Täsmentämisessä on tarjoajia kohdeltava tasapuolisesti ja annettava kaikille tarjoajille samanlaiset mahdollisuudet täsmentämiseen. Kaikilta tarjoajilta pyydetään kirjallisesti samalla tavalla täsmennykset. Jos virhe tai tulkinnanvaraisuus hankinta-asiakirjoissa johtuu hankintayksiköstä, se tulee korjata ja ilmoittaa siitä tarjoajille sekä pyytää tarvittavat täsmennykset sen perusteella.

Esimerkkejä hyväksyttävästä ja ei-hyväksyttävästä täsmentämisestä:

- Hyväksyttävä muotovirhe: täsmennys allekirjoituksen tai tarjouksen voimassaoloajan osalta
 - Hyväksyttävä hinnoitteluvirhe: valuuttatieto tai hinnan suuruusluokkaa koskeva selkeä pilkkuvirhe
 - Hyväksyttävä hinnoitteluvirhe: puuttuva yksittäinen hintatieto, jonka merkitys on hinnoitteluvierailussa pieni tai jota ei käytetä siinä
 - Hyväksyttävät muut olennaiset virheet: maksuehto (ei saa olennaisesti poiketa pyydetyistä), puuttuva liite (ei käytetä vertailussa), referenssitieto (lisätieto)
 - Ei-hyväksyttäviä ovat tiedot/muutokset, jotka olennaisesti vaikuttavat ehdokkaan tai tarjoajan asemaan tarjousten vertailussa: tarjouspyynnön vastaisen tuotteen vaihto, vertailussa merkityksellisen hintatiedon tai puuttuvan laatutiedon toimittaminen, olennaisen puuttuvan asiakirjan toimittaminen, selkeän ja tietoisen hinnoitteluun tai sopimusehtoihin liittyvän varauman poistaminen, ei-hyväksyttävän referenssin vaihtaminen
- hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset suljetaan ulos tarjouskilpailusta. Samoin tehdään, jos tarjoaja ei täytä soveltuvuusvaatimuksia tai jota koskee joku poissulkuperuste. Tarjoajalla on oikeus esittää näyttöä luotettavuudestaan ja siitä, että on tehnyt korjaavia toimenpiteitä

poistaakseen poissulkuperusteen vaikutuksia. Tarjoajan tai tarjouksen poissulusta tehdään erillinen poissulkupäätös, johon liitetään muutoksenhakuohjeet ja joka annetaan tiedoksi asianosaiselle

- tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, eli tarjous, joka on hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras. Vertailussa saa käyttää ainoastaan tarjouspyynnössä ilmoitettuja vertailuperusteita
- tarjoukset ja hankinta-asiakirjat taltioidaan ja tarjousten käsittelytiedot kirjataan hankinta-aineistoon tai asianhallinta- tai muuhun tietojärjestelmään; tarjousten yhteenveto hintojen ja laatutietojen sekä niiden pohjalta tehtävän pisteytyksen perusteella.

8 HANKINTAPÄÄTÖS JA MUUTOKSENHAKU

8.1 HANKINTAVALTUUDET

Hankinnan hyväksyy toimitus tai henkilö, jolla on Kuhmon hallintosäännön mukainen oikeus hyväksyä hankinta:

Kaupunginhallitus	Päätää hankinnoista, jotka ylittävät viranhaltijoiden tai lautakuntien ratkaisuvallan rajat
Kaupunginjohtaja	Päätää hankinnoista harkintansa mukaan 100.000,00 euroon saakka
Hallintojohtaja	Päätää hankinnoista harkintansa mukaan 10.000,00 euroon saakka
Elinkeinopäällikkö	Päätää vetovoimaisuuden palvelualueen hankinnoista harkintansa mukaan 10.000,00 euroon saakka. Päätää vetovoimaisuuden palvelualueella toteutettavien kehittämisprojektien hankinnoista hyväksytyjen hankesuunnitelmien rajoissa
Elinvoimavaliokunta	Päätää kaupunkiympäristön palvelualueen hankinnoista 400.000,00 euroon saakka, mikäli hankinta ylittää palvelualuejohtajan päätäntävällän
Tekninen johtaja	Päätää kaupunkiympäristön palvelualueen hankinnoista harkintansa mukaan 100.000,00 euroon saakka
Vastuu- ja palveluyksikön esimies/kaupunkiympäristön palvelualue	Päätää kaupunkiympäristön palvelualueen hankinnoista omalla vastuualueellaan harkintansa mukaan 20.000,00 euroon saakka
Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta	Päätää kasvun ja oppimisen palvelualueen hankinnoista 200.000,00 euroon saakka, mikäli hankinta ylittää palvelualuejohtajan päätäntävällän
Sivistystoimenjohtaja	Päätää kasvun ja oppimisen palvelualueen hankinnoista harkintansa mukaan 40.000,00

	euroon saakka
Vastuu- ja palveluyksikön esimies/kaupunki-ympäristön palvelualue	Päätää kasvun ja oppimisen palvelualueen hankinnoista omalla vastuualueellaan harkintansa mukaan 10.000,00 euroon saakka

8.2 PIENHANKINTOJEN HANKINTAPÄÄTÖS JA MUUTOKSENHAKU

Pienhankinnasta tehdään hankintapäätös/viranhaltijapäätös, mikäli hankinnan arvo ylittää 5.000,00 euroa. Alle 5.000,00 euron hankinnat hyväksytään joko tietojärjestelmässä allekirjoittamalla tilaus tai tekemällä hankinta maksukortilla tai sähköpostilla. Jos kilpailutetusta pienhankinnasta tehdään hankintapäätös/viranhaltijapäätös, se on aina annettava tiedoksi kaikille tarjouksen jättäneille. Tällöin hankintapäätökseen liitetään oikaisuohje. Hankinta-oikaisu voidaan tehdä, vaikka sopimus olisi tehty.

Hankinta kilpailutetaan, mikäli hankinnan arvo ylittää 10.000,00 euroa. Kilpailutetun hankintapäätöksen muistilista:

Hankintapäätöksestä tai sen liitteestä on käytävä ilmi alla olevat tiedot sekä päätökseen olennaisesti vaikuttaneet seikat

- voittaneen tarjoajan nimi
- ehdokkaan tai tarjoajan tai tarjouksen poissulkemisen perusteet
- keskeiset perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty
- tiedot vertailuperusteiden soveltamisesta sellaisella tarkkuudella, että tarjoajille käy ilmi oma sijoittuminen suhteessa tarjoajiin

Malli erilaisissa hyväksymistilanteissa:

<p>Arvoltaan <u>vähäinen suorahankinta, tilaus</u> < 5.000,00 euroa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei kilpailuteta • ei tarvitse tehdä viranhaltijapäätöstä • hankinnan päättää viranhaltija ratkaisuoikeuksiensa mukaisesti hyväksymällä tilauksen tietojärjestelmässä, allekirjoittamalla tilauksen tai tekemällä hankinnan esim. maksukortilla tai sähköpostilla • suorahankinnan peruste (euroarvo) näkyy hankinnasta jäävässä dokumentissa, joten suorahankinnan perustetta ei tarvitse
--	--

	<p>erikseen kirjata</p> <ul style="list-style-type: none"> • suoramarkintaan koskevaan tilaukseen ei liitetä koskaan oikaisuohjetta
<p>Vähäistä suurempaa suoramarkintaa koskeva päätös/ratkaisu tai muistio < 10.000,00 euroa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei tarvitse, mutta voidaan kilpailuttaa • tehdään viranhaltijapäätös yllä olevassa taulukossa kuvatun hallintosäännön mukaisen ratkaisuvallan puitteissa • suoramarkinnan peruste kirjataan päätökseen • suoramarkintaa koskevaan päätökseen/tilaukseen ei koskaan liitetä oikaisuohjetta
<p>Tarjouskilpailu ja hankintapäätös</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mikäli hankinnasta on järjestetty tarjouskilpailu, hankinnasta tehdään hankintapäätös hallintosäännön mukaisin päätösvaltuuksin • hankintapäätökseen liitetään oikaisuohje ja päätös annetaan tiedoksi tarjoajille • tarjoajien määräaika hankinta-oikaisulle 14 pv päätöksen tiedoksi saannista • hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen oikaistavakseen 90 pv:n kuluessa siitä, kun hankintapäätös on tehty. • hankinta-oikaisu voidaan tehdä, vaikka tilaus olisi jo tehty • kansallisen kynnyksen alittavasta hankinnasta ei voida valittaa hankintalain perusteella markkinaoikeuteen
<p>Kevennetty kilpailutus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Puitejärjestelyn sisäisessä kevennetyssä kilpailutuksessa ei hankintalain mukaan edellytetä hankintapäätöstä, jos on kyse EU-kynnyksen alittavasta hankinnasta, joten sitä ei välttämättä tarvitse tehdä pienhankinnassa.
<p>DPS:ään perustuva hankinta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • DPS:ään perustuvasta hankinnasta on tämänhetkisen tulkinnan mukaan tehtävä

	hankintapäätös ja siihen on liitettävä oikaisuohje
Laskun hyväksyminen menopäätöksenä	<ul style="list-style-type: none"> • jos hankinnasta ei ole lainkaan tehty tilausta, hankinta hyväksytään ns. menopäätöksenä, kun lasku tulee hankintayksikköön hyväksyttäväksi • laskun tulee sisältää riittävät tiedot menoyksikön/-kohteen yksilöimiseksi (viitetiedot)

8.3 KANSALLISTEN HANKINTOJEN HANKINTAPÄÄTÖS JA MUUTOKSENHAKU

Kansallisesta hankinnasta on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuista sekä tarjousmenettelyn ratkaisuista kirjallinen hankintapäätös, joka on perusteltava. Myös suora hankinnasta on tehtävä hankintapäätös (paitsi suora hankinnan lisätilaustapauksessa). Hankintapäätöstä ei tarvitse tehdä hankinnan väliaikaisesta järjestämisestä tai puitejärjestelyyn perustuvasta hankinnasta, joka tehdään ilman kilpailutusta tai puitejärjestelyyn perustuvassa kilpailuttamisessa hankinnan arvo ei ylitä EU-kynnysarvoa.

Hankintapäätöksen muistilista:

- hankintapäätöksestä tai sen liitteestä on käytävä ilmi alla olevat tiedot sekä päätökseen olennaisesti vaikuttaneet seikat
 - voittaneen tarjoajan nimi
 - ehdokkaan tai tarjoajan tai tarjouksen poissulkemisen perusteet
 - keskeiset perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty
 - tiedot vertailuperusteiden soveltamisesta sellaisella tarkkuudella, että tarjoajille käy ilmi oma sijoittuminen suhteessa tarjoajiin
- hankintapäätökseen on liitettävä
 - valitusosoitus eli ohjeet muutoksenhakua varten markkinaoikeudelle
 - oikaisuohje eli ohjeet hankinto-oikaisua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemisestä hankintayksikölle
- päätös perusteluineen ja muutoksenhakuohjeineen on annettava tiedoksi niille, joita asia koskee
- tiedoksianto tehdään ensisijaisesti sähköisesti käyttäen tarjoajan antamaa sähköpostiosoitetta
- tiedoksiantoa koskevaan viestiin on merkittävä tieto viestin lähettämispäivästä

Muutoksenhaku

Tarjoaja voi valittaa hankinnasta markkinaoikeuteen tai tehdä hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen hankintayksikölle. Markkinaoikeuden päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäen, että on saatu muutoksenhakulupa.

Kansallisten hankintojen muutoksenhakua koskevat määräajat:

Aihe	Määräajat
Hankintapäätöksen tiedoksianto-aika	<ul style="list-style-type: none">päivä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytössä siten, että viestiä voidaan käsitellä. Käytännössä viestin lähetyspäivä, jollei esitetä muut selvitystäjos annetaan tiedoksi postitse, tiedoksianto-aika on 7. päivä päätösasiakirjojen lähettämistä, jollei näytetä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin
Hankintaoikaisu-aika	<ul style="list-style-type: none">14 päivää päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksisaannistahankintayksikön määrä-aika itse ottaa asia oikaistavaksi on 90 päivää siitä, kun päätös tai ratkaisu on tehty
Valitusaika, <u>kansallinen suora hankinta</u>	<ul style="list-style-type: none">14 päivää suora hankintailmoituksen julkaisemisestajos hankinnasta ei ole julkaistu suora hankintailmoitusta, valitusaika on 6 kk siitä, kun hankintasopimus on tehty
Valitusaika, puitejärjestelyyn perustuvat kansalliset tavara- tai palveluhankinnat (Ei SOTE- tai muut erityiset palvelut)	<ul style="list-style-type: none">jos hankinnasta on tehty hankintapäätös, valitusaika on 14 päivää päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksisaannistajos päätös on tehty ja päätös tai valitusosoitus on olennaisesti puutteellinen, valitusaika on 6 kk päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksisaannistajos päätös on tehty, mutta sitä ei ole annettu tiedoksi, valitusaika ei ala lainkaan kulua
Valitusaika, DPS:ään perustuvat kansalliset tavara- tai palveluhankinnat tai urakat (Ei SOTE- tai muut erityiset palvelut)	<ul style="list-style-type: none">DPS:ään perustuvasta hankinnasta on tehtävä hankintapäätös, joten valitusaika on 14 päivää päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksisaannista

	<ul style="list-style-type: none"> • jos päätös tai valitusosoitus on olennaisesti puutteellinen, valitusaika on 6 kk päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksisaannista • jos päätöstä ei ole annettu tiedoksi, valitusaika ei ala lainkaan kulua
--	--

Kansallisten hankintojen odotusaikaa koskevat määräajat:

Hankintojen jaottelu	Odotusajat (milloin hankintasopimus aikaisintaan voidaan tehdä)
Kansallinen tavara- tai palveluhankinta	Ei odotusaikaa
Kansallinen suoraankinta	Odotusaika 14 päivää suoraankintailmoituksen julkaisemisesta Hilmassa, jos ilmoitus on tehty
Puitejärjestelyyn tai DPS:ään perustuvat kansalliset hankinnat	Ei odotusaikaa

Kansallisen hankinnan keskeyttäminen

Hankinta voidaan keskeyttää vain todellisesta tai perustellusta syystä. Hankinnan keskeyttämisestä on tehtävä hankintapäätös, johon liitetään muutoksenhakuohjeet. Keskeyttämisspätös on annettava tiedoksi, kuten hankintapäätös.

Keskeytys voidaan tehdä, jos:

- ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia tai mikään tarjouksista ei ole vastannut tarjouspyyntöä
- kaikki tarjoukset ovat liian kalliita
- olosuhteet (rahoitustilanne, hankintatarve, muut suunnitelmat) ovat muuttuneet tarjouskilpailun aikana
- on saatu vain yksi tarjous, joten ei ole todellista kilpailutilannetta
- hankinnassa on tehty menettelyvirhe

9 HANKINNAN TILAUS JA SOPIMUS

9.1 PIENHANKINNAN TILAUS JA SOPIMUS

Tilaukseen kirjataan kaikki tilauksen edellyttämät tiedot. Esimerkkejä keskeisistä tilaustiedoista

- hankintayksikön nimi ja yhteystiedot
- tilattavat tuotteet ja/tai palvelut, tuotekoodit ja määrät
- hinta- ja alv-tiedot
- sovittu maksuehto
- toimitusaika ja toimitusehto
- tiedot sovellettavista ehdoista (JYSE Tavarat 2014, JYSE Palvelut 2014, JIT 2015 yleiset ja soveltuvat erityisehdot, YSE 1998)
- laskutusosoite: Kuhmon kaupunki, Ostolaskut, PL 403, 87070 Kainuu

Verkkolaskutusosoite: Operaattori: CGI Suomi Oy

OVT: 003701862040

Välittäjä: 003703575029

Y-tunnus: 0186204-0

Pienhankinnoista voidaan myös tehdä sopimus, jos hankinnan arvo on vähäistä suurempi tai hankintaa ei tehdä käyttäen vakiosopimusehtoja, mm. asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen hankinta.

Mikäli tilaus tehdään suullisesti tai hankinta suoritetaan maksukortilla tai laskutukseen perustuen, eikä tilausvahvistusta saada, tulee hankinnan yksilöivät tiedot pyytää kirjaamaan laskuun tai maksukuittiin.

9.2 KANSALLISEN HANKINNAN SOPIMUS

Hankintapäätöksen jälkeen hankinnasta laaditaan sopimus kirjallisesti. Sopimus tehdään tarjouspyynnön liitteenä mahdollisesti olleen sopimusluonnoksen tai vakiosopimusehtojen perusteella. Sopimukseen kirjataan kaikki hankinnan edellyttämät tiedot.

- sopimuksen numero
- sopijapuolten nimet, yhteystiedot ja y-tunnukset
- hankinnan kohteen kuvaus ja vaatimukset (hankittavat tuotteet ja/tai palvelut, tuotekoodit ja määrät, tekniset vaatimukset ja palvelukuvaukset⁹)
- osapuolten vastuut ja velvoitteet
- hinta- ja alv-tiedot (yksikköhinnat, kokonaishinnat, alennukset, alv-%:t)

- toimitusaika ja –ehto tai sopimuskausi
- sovittu maksuehto
- tiedot sovellettavista ehdoista (JYSE Tavarat 2014, JYSE Palvelut 2014, JIT 2015 yleiset ja soveltuvat erityisehdot, YSE 1998)
- laskutusosoite: Kuhmon kaupunki, Ostolaskut, PL 403, 87070 Kainuu
 Verkkolaskutusosoite: Operaattori: CGI Suomi Oy
 OVT: 003701862040
 Välittäjä: 003703575029
 Y-tunnus: 0186204–0
- palveluhankinnassa laadun seuranta
- seuraamukset toimittajan virheestä ja viivästyksestä
- vahingonkorvaus
- mahdolliset immateriaalioikeudet
- luottamuksellisuus, tietoturva, turvallisuus
- sopimuksen purkaminen, irtisanominen, siirto, muuttaminen, erimielisyyksien ratkaiseminen, sovellettava laki, liitteet jne.
- muut tarvittavat tiedot, kuten JYSE Tavarat tai Tuotteet 2014, JIT 2015 yleiset ehdot ja soveltuvat erityisehdot, YSE 1998

10 HANKINTA-ASIAKIRJAN JULKISUUS

Hankinta-asiakirjat tulevat julkisiksi julkisuuslain mukaisesti hankinnan arvosta riippumatta, esimerkiksi:

ASIAKIRJATYYPPI	JULKISEKSI TULEMISEN AJANKOHTA
Tarjouspyyntö tai hintatiedustelu	Tarjouspyyntö tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu tai vastaavalla tavalla varmennettu.
Tarjouspyynnön täydennyspyyntö	Tarjouspyynnön täydennyspyyntö tulee julkiseksi kaikille, kun hankintaa koskeva sopimus on tehty
Hankintapäätös perusteluineen	Hankintapäätös tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu tai vastaavalla tavalla varmennettu. Asianosaisilla eli mm. tarjouskilpailuun osallistuneilla on oikeus saada tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä liike- ja ammattisalaisuustietoja lukuun ottamatta, kun hankintapäätös on tehty. Kokonaishintaa koskeva tieto on kuitenkin annettava.
Tarjoukset ja muut hankintaa koskevat asiakirjat	Tarjoukset ja muut hankintaa koskevat asiakirjat tulevat pääsääntöisesti julkisiksi vasta, kun hankintaa koskeva sopimus tai tilaus on tehty lukuun ottamatta tarjoajan liike- ja ammattisalaisuuksia koskevia tietoja. Kokonaishintaa koskeva tieto on annettava.
Osallistumishakemukset	Osallistumishakemukset, tarjoukset ja muut hankintaa koskevat asiakirjat tulevat julkisiksi kaikille, kun hankintaa koskeva sopimus on tehty lukuun ottamatta tarjoajan liike- ja ammattisalaisuustietoja. Kokonaishintaa koskeva tieto on annettava.

II HANKINTOJEN VALVONTA

Hankintayksikön on valvottava hankintojen toteutumista. Tavara tai palvelu on merkittävä vastaanotetuksi tietojärjestelmään tai vastaavaan dokumenttiin. Hankintayksikön on ilmoitettava (todistettavasti) toimittajalle toimituksessa ja laskutuksessa havaituista puutteista ja virheistä ja valvottava, että puutteet ja virheet korjataan asianmukaisesti.

Hankintayksikön lisäksi valvontaviranomainen eli Kilpailu- ja kuluttajavirasto valvoo hankintalain noudattamista ja se voi puuttua ns. laittomiin suoramankintoihin kieltämällä niiden täytäntöönpanon, jos sopimusta ei ole tehty.

HANKINTOJEN MUISTILISTA

Hankintoja koskevat periaatteet ja yleiset asiat

Pienhankinnat	Kansalliset hankinnat
<ul style="list-style-type: none"> • tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu • avoimuus • suhteellisuus • hyvän hallinnon periaatteet • pienhankinnat ovat <u>pääsääntöisesti hankintalain menettelytapasäännösten ulkopuolella</u>. Tästä on kolme poikkeusta <ul style="list-style-type: none"> ➤ jos pienhankinnan tarjouskilpailussa on tehty hankintapäätös, on siihen liitettävä oikaisuohje. Hankintaoikaisu koskee pienhankintoja. ➤ DPS:ään (dynamic purchasing system = täysin sähköinen hankintamenettely, joka on avoin kaikille soveltuvuusehdot täyttävälle tarjoajille koko keston ajan) perustuvat hankinnat on kilpailutettava arvosta riippumatta ➤ DPS:ään perustuvista hankinnoista on tehtävä hankintapäätös, johon liitetään oikaisuohje 	<ul style="list-style-type: none"> • tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu • avoimuus • suhteellisuus • hyvän hallinnon periaatteet • <u>hankintalaki koskee kansallisia hankintoja</u> • valitusoikeus markkinaoikeuteen, KHO:een ja valvontaviranomaisille • hankintayksikön hankintaoikaisun tekemistä koskeva määräaika on 90 pv oikaisua koskevan päätöksen tekemisestä • hankintamenettelyn tiedonvaihto voidaan tehdä sähköisiä välineitä käyttäen (HankL62 §) • ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuusvaatimuksista säädetään HankL 80–86 § • tarjouksista on valittava kokonaisedullisin (hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hintalaatusuhteeltaan paras)

Suunnitelmallisuus ja tarkoituksenmukainen kokonaisuus

- hankinnalle todellinen tarve
- määrärahat varattu
- hankinnat toteutetaan tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina

Hankintojen taloudellisuus ja tehokkuus

- hankintojen keskittäminen ja puitejärjestelyt ja ammattimainen hoitaminen (ammattimainen hoitaminen korostuu kansallisissa hankinnoissa)
- mahdolliset ennakkotiedustelut tuote-, hinta- ja saatavuustiedoista

Hankintojen tarjouskilpailu

Pienhankinnat	Kansalliset hankinnat
<p>Selvitetään tilausta varten tarvittavat tiedot joko</p> <ul style="list-style-type: none">• pyytämällä tarjouksia muutamilta tarjoajilta• julkaisemalla hankinnasta hankintailmoitus• kilpailuttamalla hankinta <u>Cloudia</u>-järjestelmässä <p>Valintaperusteeksi voidaan ilmoittaa joko alin hinta tai paras hinta-laatusuhde.</p>	<p>Selvitetään tilausta varten tarvittavat tiedot joko</p> <ul style="list-style-type: none">• pääsääntönä on, että kansalliset hankinnat kilpailutetaan (poikkeukset Hankintalaki luku 5; kts. Suorahankintaperusteet kohta 5))• hankintayksikön tulee kuvata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä hankinnassa käytettävä hankintamenettely• tarjouspyyntö tulee tehdä kirjallisesti ja laatia siten, että saadaan vertailukelpoisia tarjouksia• tarjoajalle voidaan asettaa soveltuvuusvaatimuksia• kokonaistaloudellisuuden peruste (hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras) ja vertailuperusteet on ilmoitettava• hankinnasta on julkaistava kansallinen hankintailmoitus <u>HILMA-ilmoituskanavassa</u>• tarjoukset on pyydettävä määräaikaan mennessä

Suorahankintaperusteet (HankL 40–41 §)

Suorahankinnasta voi tehdä vapaaehtoisen suorahankintailmoituksen, jolloin hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta. Jos ilmoitusta ei ole tehty, valitusaika on 6 kk hankintasopimuksen tekemisestä.

Pienhankinnat	Kansalliset hankinnat
<ul style="list-style-type: none">Arvoltaan vähäinen, alle 10.000,00 euron arvoinen, hankinta voidaan suorittaa yhdeltä toimittajalta ilman kilpailutustaSuorahankinnasta tehdään viranhaltijapäätös, jos se ylittää 5.000,00 euroa	<p>Hankinta voidaan toteuttaa suorahankintana vain, jos hankintaan soveltuu joku EU-hankintojen suorahankintaperusteista:</p> <ul style="list-style-type: none">tarjouskilpailussa ei sopivia tarjouksiatekninen, taiteellinen tai yksinoikeudellinen syytaideteokset ja taiteelliset esityksetäärimmäinen kiire (hankintayksiköstä riippumaton ulkopuolinen syy, jota ei ole voitu kohtuudella ennakoida)tutkimusta varten valmistettavat tavaratperushyödykemarkkinoilla noteeratut tavarat (raaka-ainepörssi, julkiseen noteeraukseen perustuva kauppapaikka)hankinnat erityisen edullisin ehdoin (lähinnä konkurssipesän realisointitilanteet)suunnittelukilpailu (hankintalain mukaan toteutetun suunnittelukilpailun voittajan kanssa voidaan tehdä sopimus suunnittelusta ilman kilpailutusta)

Tarjousten käsittely

Pienhankinnat	Kansalliset hankinnat
<ul style="list-style-type: none">tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelutarjouspyynnön ehtojen noudattaentarjoajia voidaan pyytää toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä	<ul style="list-style-type: none">tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelutarjouspyynnön ehtoja noudattaentarjoajia voidaan pyytää toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä

<p>tietoja ja asiakirjoja</p> <p>Sama mahdollisuus tulee antaa kaikille; kirjallinen dokumentointi lisäpyynnöstä ja jakelusta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • mikäli tarjousaikaa jatketaan, sama jatkoaika tiedotetaan yleisesti voimassa olevaksi (tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu) 	<p>tietoja ja asiakirjoja</p> <p>Sama mahdollisuus tulee antaa kaikille; kirjallinen dokumentointi lisäpyynnöstä ja jakelusta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarjouspyyntöä vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta. • pakollisia ja harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita voidaan käyttää • tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin käyttäen vain tarjouspyynnössä ilmoitettuja vertailuperusteita
---	--

Hankinnan hyväksyminen, hankintapäätös ja muutoksenhaku

Pienhankinnat	Kansalliset hankinnat
<ul style="list-style-type: none"> • hankinnasta päätös, mikäli hankinnan arvo yli 5.000,00 euroa • muutoin hyväksyjä hyväksyy pienhankinnan joko tietojärjestelmässä allekirjoittamalla tilauksen tai tekemällä hankinnan maksukortilla tai sähköpostilla. • Jos kilpailutetusta pienhankinnasta tehdään hankintapäätös (viranhaltijapäätös), se on aina annettava tiedoksi kaikille tarjouksen jättäneille. Tällöin hankintapäätökseen liitetään oikaisuohje. • Hankintaoikaisu voidaan tehdä, vaikka sopimus olisi tehty. 	<ul style="list-style-type: none"> • hankinnasta aina kirjallinen päätös hankintavaltuuksien rajoissa • hankintapäätös pitää perustella • hankintapäätös perusteluineen tiedoksi kaikille tarjoajille • hankintapäätökseen liitetään valitusosoitus markkinaoikeuteen ja oikaisuohje • hankintaoikaisu voidaan tehdä, vaikka sopimus olisi jo laadittu

Hankinnan tilaus tai hankinnan sopimus

- Pienhankinnan tilaukseen tai sopimukseen ja kansallisen hankinnan sopimukseen kirjataan kaikki hankinnan edellyttämät tiedot

- Tilaukseen tai sopimuksessa kannattaa hyödyntää vakiosopimusehtoja (JYSE Tavarat tai Palvelut 2014, JIT 2015 yleiset ehdot ja soveltuva erityisehto, YSE 1998)

Hankintojen julkisuus

Tarjouspyyntö ja hankintapäätös tulevat julkisiksi asiakirjan allekirjoittamisen jälkeen. Tarjoukset ja muut hankintaa koskevat asiakirjat tulevat pääsääntöisesti julkisiksi, kun hankintaa koskeva sopimus on tehty lukuun ottamatta tarjoajan liike- ja ammattisalaisuuksia koskevia tietoja. Kokonaishintaa koskeva tieto on aina annettava.

Hankintojen valvonta

Hankintoja suorittavan on ilmoitettava toimittajalle laskuille vaadittavat tiedot (viitetiedot)

Hankintayksikön on valvottava hankinnan toteutumista, kirjattava tietojärjestelmään tai vastaavaan dokumenttiin tavarantoimituksen saapuminen ja palvelun valmistuminen. Tavarantoimituksen ja palvelun toimittajalle on reklamoitava todistettavasti puutteellisuudesta tavarassa, palvelussa tai niihin kohdistuvassa laskutuksessa ja valvottava, että puutteet korjataan asiallisesti.

Kansallisten hankintojen osalta hankintalain noudattamista valvoo Kilpailu- ja kuluttajavirasto. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivalta ei koske hankintalain ulkopuolella olevia hankintoja (pienhankinnat).

Hankintaprosessi

Kuhmon kaupunki

Tarpeen määrittely	Toimittajan valinta	Sopimus/tilaus	Valvonta	Arviointi
<ul style="list-style-type: none">- mitä ollaan hankkimassa, suunnittelu- aikataulu- lisäarvon tuottaminen- markkinakartoitus- hankintailmoitus- vastuuhenkilö(t)	<ul style="list-style-type: none">- tarjousmenettelyn valinta- markkinavuoropuhelu- tarjouspyynnön laatiminen/julkaisu- tietopyyntöihin vastaaminen- toimittajan vertailu/valinta/hankintapäätös- konsultin käyttö?- vastuuhenkilö(t)	<ul style="list-style-type: none">- sopimuksen valmistelu- sopimusneuvottelu- sopimuksen vahvistaminen(allekirjoittaminen)- konsultin käyttö?- tilaukset- jälki-ilmoitus- vastuuhenkilö(t)	<ul style="list-style-type: none">- rutiinit, käytännöt- ongelmien kirjaaminen- laskujen asiatarkastus- reklamaatiot- kokoukset, palaverit- mahd. sanktiot, bonukset- vastuuhenkilö(t)	<ul style="list-style-type: none">- asiakaskysely/palaute- vapaamuotoinen kirjallinen arviointi sopimuskaudesta- dokumentointi- vastuuhenkilö(t)
Oikea palvelu/tuote	Riskien hallinta	Sopimuksen hallinta	Laadun varmistaminen	Hankintojen kehittäminen